

4. Varkholiak, I.S. (2016). The usage of medicines at the cardiovascular pathologies in dogs and cats. Scientific Messenger LNUVMBT named after S.Z. Gzhytskyj, 18, 3(71), 261–265.
5. Hanton G., Rabemampianina Y. The electrocardiogram of the Beagle dog: reference values and effect of sex, genetic strain, body position and heart rate. Lab. Anim. 2006. Vol.40(2). P. 123–136.
6. Meurs K. M., Spier A. W., Wright N. A., Hamlin R. L. Use of ambulatory electrocardiography for detection of ventricular premature complexes in healthy dogs. J. Am. Vet. Med. Assoc. 2001. Vol. 218(8). P. 1291–1292.
7. Руденко А. А. Електрокардіографічні показники у клінічно здорових собак. Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. Вип. 19, Ч. 2., Т. 2. Х. РВВ ХДЗВА, 2009. С. 195–201.

УДК 619:612.466.1:636.8

ПАЙОЛ А.О., магістрант

Науковий керівник – **ГОЛОВАХА В.І.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

naukafutbol@i.ua

КЛІНІКО-ГЕМАТОЛОГІЧНИЙ СТАТУС КОРІВ, ХВОРИХ НА КЕТОЗ, В УМОВАХ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ

Встановлено, що кетоз у корів за легкого перебігу (вміст кетонових тіл у крові 1,1–2,0 ммоль/л) проявляється зменшенням продуктивності, маси тіла, олігоцитемією, олігохромемією (у 20 % тварин), гіпопротеїнемією, гіпоальбумінемією (у 40 %), гіпоглікемією (у 80 %), гіперензимемією АсАТ і АлАТ.

За середньої тяжкості перебігу кетозу (2,1–3,4 ммоль/л) захворювання у корів проявляється гіперексією, неспокоєм, діарейним синдромом, олігоцитемією і олігохромемією, гіперпротеїнемією (у 60 %), гіпоальбумінемією (70 %), гіпоглікемією, гіперензимемією АсАТ і АлАТ (у 100 % тварин).

Ключові слова: кетоз, легкий і тяжкий перебіг, корови, кетонові тіла.

Розвиток молочної галузі і підвищення продуктивності корів залежить від організації і збалансованості годівлі, гігієнічних норм утримання корів, якості вирощеного молодняка.

Однак, нерідко технологічні процеси, які застосовуються у молочному скотарстві негативно впливають на фізіологічні аспекти організму корів, що призводить до зниження стійкості корів до неблагоприємних умов зовнішнього середовища і виникненню різних патологічних станів, які пов'язані із порушенням обміну речовин [1].

Серед захворювань у високопродуктивних корів є кетоз. За цього захворювання порушується вуглеводно-ліпідний і протеїновий обмін і нагромаджується велика кількість кетонових тіл, що спричинює ураження нервової, ендокринної, серцево-судинної, гепатобіліарної, ренальної систем організму [2, 3].

Здебільшого захворювання проявляється у корів після отелення, але й буває у сухостійний період.

Це захворювання вивчалось багатьма науковцями, але ще є багато питань щодо методичних підходів лікування тварин.

Мета роботи полягала у вивченні клініко-гематологічного статусу корів в умовах Степової зони України.

Клініко-гематологічний статус вивчався на коровах голштинської породи, хворих на кетоз. Тварини були розділені на дві групи, в залежності від концентрації кетонових тіл в крові. Першу групу склали корови рівень кетонових тіл у крові яких був від 1,1 до 2,0 ммоль/л; другу – 2,1–3,4 ммоль/л.

Окрім клінічного статусу, проводили у тварин гематологічне дослідження [4].

У стабілізованій крові загальноприйнятими методиками визначали вміст гемоглобіну, кількість еритроцитів, гематокритну величину; математично підраховували індекси «червоної» крові – МСН (середній вміст гемоглобіну в еритроциті) і МСV (середній об'єм еритроцитів). У сироватці крові визначали – вміст загального протеїну (біуретовий метод), альбумінів (нефелометричний метод), сечовини (діацетилмонооксимний метод), креатиніну (метод Поппера), глюкози (глюкооксидазний метод) та активність амінотрансфераз (АсАТ і АлАТ) – метод Рейтмана і Френкеля [5].

Згідно проведених досліджень встановили наступне. За легкого перебігу кетозу (перша група) у корів температура тіла, частота дихання і пульсу були в межах фізіологічних

коливань. У них зменшилася продуктивність та маса тіла. У деяких корів виявили діарейний синдром. У корів другої групи виявили – періодичну гіпорексію, інколи анорексію, неспокій, який змінювався загальним пригніченням (частіше в світлі години доби), розлади системи травлення у вигляді діарейного синдрому. У 60 % хворих температура тіла була вищою за 39,0 °С, у 40 % тварин – частота пульсу була більшою за 75 уд./хв.

Кількість еритроцитів у корів першої групи у середньому не відрізнялася від величин клінічно здорових. Втім, у 20 % встановили олігоцитемію та олігохромемію (зменшення вмісту гемоглобіну). Не відрізнялась від клінічно здорових і насиченість еритроцитів гемоглобіном, оскільки індекс МСН був у нормі.

У корів другої групи виявили наступні зміни зі сторони еритроцитопоезу. У 30 % хворих виявили олігоцитемію і у 20 % – поліцитемію і олігохромемію.

Виявили зміни і в біохімічному складі крові. Зокрема, вміст загального протеїну у 40 % корів першої групи був нижчим за мінімальну величину норми (72 г/л). У тварин другої групи, навпаки, виявили збільшені значення загального протеїну. Зокрема, у 60 % корів він був більшим за максимальну норму (86 г/л). У 30 % тварин встановили гіпопротеїнемію. Такі значення загального протеїну в крові вказують на наявність гепатопатії.

Це підтверджують і величини альбумінів. Їх кількість у 40 % корів першої групи була нижчою за мінімальну норму (38 %). У другій групі гіпоальбумінемію встановили у 70 % хворих тварин.

За кетозу порушується і сечовиноутворювальна функція гепатоцитів, на що вказують знижені величини сечовини в сироватці крові. Гіпоазотемію (зменшення сечовини в крові) встановили у 40 % тварин першої і 70 % корів другої груп.

У корів, хворих на кетоз, виявили порушення вуглеводної функції, про що свідчать значення глюкози у крові. Гіпоглікемію виявили у 80 % першої і 100 % другої груп.

На значні зміни цитозольної і мітохондріальної структур гепатоцитів вказують і показники активності амінотрансфераз (АсАТ і АлАТ).

АсАТ була підвищеною у першій групі на 26,7 %, а у другій – в 2,1 рази.

Високими у корів були значення і АлАТ: у корів першої групи значення її перевищували величини у клінічно здорових у 1,6; а у другій – в 2,4 разів.

Таким чином, проведені дослідження показали, що у корів за кетозу відбуваються порушення клінічного статусу та значні гематологічні зміни, які найбільш виражені за вмісту в крові кетонових тіл – 2,1–3,4 ммоль/л.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Левченко В.І. Сахнюк В.В. Етіологія, патогенез та діагностика внутрішніх хвороб у високопродуктивних корів. Вісник аграрної науки. 2001. № 10. С. 28–32.
2. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко та інші; за ред. В.І. Левченка. Біла Церква, 2015. Ч.2. 610 с.
3. Ветеринарна клінічна біохімія: підручник / В.І. Левченко та інші; за ред. В.І. Левченка і В.В. Влізла. Біла Церква, 2019. 416 с.
4. Клінічна діагностика хвороб тварин / В.І. Левченко та інші; за ред. В.І. Левченка і В.М. Безуха. Біла Церква, 2017. 544 с.
5. Методи лабораторної клінічної діагностики хвороб тварин / В.І. Левченко та інші; за ред. В.І. Левченка. К.: Аграрна освіта, 2010. 437 с.

УДК 619:636.087.7

ПОСУНЬКО М.О., магістрант

Науковий керівник – **ПІДДУБНЯК О.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЛІКУВАННЯ ГАСТРОЕНТЕРИТУ У СОБАК

Встановлено, що у собак за гастроентериту виявляли гіпорексію, діарею, фекалії кашоподібної або рідкої консистенції, нерідко з неперетравленими рештками корму, тьмяний шерстний покрив, суху шкіру, у частини тварин себорейою, анемічну кон'юнктиву із жовтушним відтінком. За дослідження крові виявляли олігоцитемію, олігохромемію, знижену гематокритну величину, гіпопротеїнемію, гіпоальбумінемію, низький рівень сечовини